

РЕЦЕНЗІЯ
на дисертацію Белянської Юлії Віталіївни
на тему: «МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ НА
ТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ»,
представлену на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Актуальність теми дисертації. Транспортна галузь є однією з ключових для економіки країни, вона є джерелом податків до державного та місцевих бюджетів, потужним роботодавцем, формує певний попит на інвестиційні та інші види ресурсів, а також виступає ключовою складовою сфери послуг. Виявлення проблем у функціонуванні транспортних підприємств та пошук шляхів забезпечення їхнього вирішення є запорукою максимальної реалізації потенціалу транспортної галузі для підвищення конкурентоспроможності економіки країни та підвищення якості життя населення.

Підвищення ефективності транспортних підприємств передбачає вирішення питань забезпечення їхнього розвитку на основі використання, розробки та впровадження інновацій. Транспортні підприємства потребують формування шляхів активізації їх інноваційної діяльності. Вважаємо, що тема дисертаційного дослідження є актуальною, оскільки значна кількість проблем у здійсненні інноваційної діяльності перешкоджає ефективному розвитку транспортних підприємств, особливо в умовах ведення війни із російським загарбником, що вимагає розробки системи управлінських заходів щодо удосконалення управління інноваціями на транспортних підприємствах.

Зв'язок роботи з державними науковими (галузевими) програмами, планами, темами. Результати, отримані в дисертації, використані при проведенні науково-дослідної роботи Державного університету інфраструктури та технологій на тему: «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємств України в умовах глобалізації» (2019-2022 рр., номер держреєстрації № 0118U100624), в якій автором досліджено світовий досвід управління інноваціями на транспортних підприємствах.

Наукова новизна отриманих результатів дисертаційного дослідження. Ознайомлення зі змістом дисертації дало можливість визначити основні наукові положення та висновки, що сформовані авторкою і характеризуються науковою новизною, зокрема:

удосконалено:

- механізм управління інноваціями на транспортних підприємствах, який представлено як взаємопов'язану сукупність структурних елементів зі зворотним зв'язком, що ґрунтується на запропонованій системі принципів управління інноваціями;

- модель формування інноваційного потенціалу транспортних підприємств, яка передбачає оцінку сукупності проєктів, а саме початкової інновації, множини інвестиційних проєктів, що знаходяться в різних фазах життєвого циклу, та

інновацій, які реалізуються на підприємстві;

- науково-методичний підхід до оцінювання доцільності впровадження інновацій в умовах підвищеної невизначеності, який базується на використанні апарату подібності (гомоморфізму) для врахування досвіду реалізації інновацій та інвестиційних проектів на транспортному підприємстві;

- систему сценаріїв реалізації інноваційних проектів, які розроблено на основі ментальної моделі формування ефективності від впровадження інновацій на транспортному підприємстві та виділених ключових невизначеностях;

дістали подальшого розвитку:

- понятійно-категоріальний апарат щодо управління інноваціями на транспортних підприємствах («транспортне підприємство», «інновації на транспортних підприємствах», «інноваційно активне транспортне підприємство»);

- система показників оцінювання ефективності інноваційної діяльності транспортних підприємств шляхом введення коефіцієнтів: наукової складової інновацій, власного наукового потенціалу інновацій, витрат інноваційної діяльності на реалізацію реальних інвестицій, впровадження інновацій транспортними підприємствами та ринкових інновацій транспортних підприємств;

- методичний підхід до узгодження інтересів учасників державно-приватного партнерства щодо реалізації інноваційного проекту при використанні інноваційного співробітництва, який базується на розробці та аналізі сценаріїв для визначення оптимальної структури фінансування державно-приватного партнерства на основі використання показників обсягу доходів з урахуванням дисконтування та найменшої приведеної вартості доходів приватного бізнесу.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій
Наукові положення, висновки і рекомендації практичного спрямування, які отримано Белянською Юлією Віталіївною, є обґрунтованими та підтвердженими результатами проведеного наукового дослідження.

На підставі детального ознайомлення зі змістом і анотацією дисертації Белянської Юлії Віталіївни доцільно стверджувати, що робота є завершеним самостійно виконаним та логічно побудованим науковим дослідженням, яке містить оригінальне вирішення науково-практичного завдання з підвищення ефективності інноваційної діяльності шляхом формування механізму управління інноваціями на транспортних підприємствах.

Теоретичне та практичне значення одержаних здобувачкою результатів
Теоретичні узагальнення та отримані результати є рекомендаційною базою спрямовані на вирішення завдань удосконалення управління інноваціями на транспортних підприємствах, що сприятиме підвищенню їх ефективності. Теоретико-методичні розробки доведено до рівня практичної апробації і використовуються в діяльності філії «Центр діагностики залізничної інфраструктури» АТ «Укрзалізниця», що дозволило підвищити ефективність інноваційної діяльності, прискорити інтенсивність оновлення транспортних засобів і впровадження інноваційних техніки та технологій (акт впровадження № ЦДЗІ 12/277 від 05.04.2023 р.). Теоретико-методичні розробки також використовуються навчальному процесі Закладу вищої освіти «Міжнародний науково-технічний

університет імені академіка Юрія Бугая» (акт впровадження № 02/0793-А від 16.05.2023 р.) та Державного університету інфраструктури та технологій (акт впровадження № 395а/01-11 від 29.05.2023 р.) при підготовці фахівців менеджменту.

Апробація результатів дослідження, повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях. Основні наукові положення та висновки дисертаційної роботи сформульовано Белянською Юлією Віталіївною самостійно на основі викладених повною мірою матеріалів дисертації, її результати опубліковано у фахових наукових виданнях. Достовірність головних наукових положень дисертаційної роботи підтверджується їхньою апробацією на міжнародних і вітчизняних науково-практичних конференціях. За результатами дисертаційного дослідження опубліковано 21 наукову працю, в тому числі, шість наукових статей у наукових фахових виданнях України та виданнях, внесених до міжнародних наукометричних баз даних, три розділи у колективних монографіях 12 тез доповідей на науково-практичних конференціях.

Аналіз структури та змісту дисертації. Дисертація Белянської Юлії Віталіївни виконана згідно з вимогами, що ставляться до таких робіт та містить наступні структурні елементи: вступ; розділи і підрозділи роботи, в яких представлено огляд літератури, обґрунтування вибору напрямку та методів дослідження, власне дослідження та їх аналіз, висновки; список використаних джерел; додатки. Ілюстрації, подані українською та англійською мовами, висвітлено зміст і основні результати дослідження; наведені ключові слова, а також список наукових праць дисертантки за темою дисертації із зазначенням особистого внеску здобувачки. Основний текст викладено на 310 сторінках комп'ютерного тексту. Робота містить 13 таблиць, 38 рисунків, 7 додатків. Список використаних джерел налічує 21 найменувань.

В дисертації висвітлено обґрунтування вибору теми дослідження, окреслені дискусійні та невирішені питання теоретичного і практичного характеру, визначені мета, завдання і методи дослідження. Основною метою дисертаційного дослідження було узагальнення теоретико-методичних положень і розробка науково обґрунтованих пропозицій щодо удосконалення управління інноваціями на транспортних підприємствах.

Інформаційну базу роботи становлять монографії й статті вітчизняних та іноземних авторів, інформаційні матеріали, опубліковані в періодичних виданнях на офіційних сайтах, закони та інші нормативно-правові акти України, матеріал Державної служби статистики України, Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України, дані фінансової звітності транспортних підприємств, особисті розробки й дослідження автора тощо.

Робота виконана у межах програми з підготовки доктора філософії впродовж 2019-2023 рр. у Державному університеті інфраструктури та технологій. У процесі виконання дисертаційної роботи авторкою використано загальнонаукові та спеціальні методи економічних досліджень, зокрема: аналізу і синтезу – при дослідженні підходів до управління інноваціями на транспортних підприємствах; логічного узагальнення, групування – для критичного аналізу понятійних

категоріального апарату щодо підвищення ефективності інноваційної діяльності транспортних підприємств; системного аналізу – для розробки механізму управління інноваціями на транспортних підприємствах; сценарного моделювання – для розробки сценаріїв реалізації інноваційних проєктів та оцінки напрямів стратегічного розвитку транспортних підприємств; економіко-математичні методи – для розробки науково-методичного підходу до оцінювання доцільності впровадження інновацій на транспортних підприємствах в умовах підвищеної невизначеності та методичного підходу для узгодження інтересів учасників державно-приватного партнерства при використанні інноваційного співробітництва; структурно-динамічний, графічний – для наочного представлення статистичної інформації та результатів дослідження.

Результати досліджень, представлені в роботі, викладені логічно й послідовно відповідно до завдань. Мета роботи була досягнута, сформульовані наукові положення достатньо обґрунтовані та апробовані. Довідки про впровадження результатів наукових досліджень дисертаційної роботи наведено в додатках. В цілому аналіз змісту дисертації свідчить, що робота виконана на актуальну тему, на достатньо-високому науково-методичному рівні та є завершеною працею, виходячи із її мети і завдання, способів і методів їх досягнення, об'єктивності і достовірності результатів дослідження, на підставі яких сформульовані загальні висновки з теоретико-методичних положень та науково обґрунтованих пропозицій щодо удосконалення управління інноваціями на транспортних підприємствах.

Дотримання принципів академічної доброчесності. Під час рецензування в дисертації та наукових публікаціях Белянської Ю.В. не виявлено ознак академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, текстових запозичень чи інших порушень доброчесності дисертантом. Усі ідеї та положення, викладені в роботі, належать авторці.

Рекомендації щодо дисертації. Проте, робота Белянської Ю.В. викликає і деякі побажання, які загалом не впливають на позитивне враження від дисертації, а також не применшують його цінності та наукової новизни. Зокрема, при формуванні напрямів інновацій в АТ «Укрзалізниця» доречно було б також розглянути перспективи допуску приватного залізничного тягового рухомого складу до здійснення вантажних перевезень з метою подолання нестачі локомотивів, а також потребують уточнення організаційно-правові засади залучення приватного бізнесу в реалізацію інноваційного проєкту модернізації колії та пристроїв сигналізації, централізації і блокування. Наведені побажання щодо дисертаційної роботи Белянської Юлії Віталіївни націлюють на продовження наукових дискусій у цій сфері, не мають суттєвого впливу на загальну позитивну оцінку рецензованої дисертації і не погіршують її якість.

Загальний висновок. Дисертаційну роботу Белянської Юлії Віталіївни на тему: «Механізм управління інноваціями на транспортних підприємствах» подано у вигляді спеціально підготовленої наукової праці на правах рукопису. Усі наукові результати, що викладено в дисертації та виносяться на захист, отримано здобувачкою самостійно.

Вважаю, що дисертація Белянської Юлії Віталіївни на тему: «Механізм управління інноваціями на транспортних підприємствах» за обсягом проведених досліджень, використанням сучасних методів, сформованою науковою новизною практичним значенням отриманих результатів та можливістю їх впровадження на транспортних підприємствах з метою удосконалення управління інноваціями відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» та постанови Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її авторка Белянська Юлія Віталіївна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю .073 «Менеджмент».

Рецензент,
кандидат економічних наук, професор,
професор кафедри бізнес-логістики та
транспортних технологій
факультету управління і технологій
Державного університету інфраструктури та
технологій

Вікторія БУДНИК

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
Підпис: *Вікторія Будник*
Засвідчує: *заступник начальника*

